

SBNL
Natuurfonds

Stichting SBNL Natuurfonds

Bestuurlijk jaarverslag 2025

Inhoudsopgave

- 1. Missie**
- 2. Organisatie en werkwijze**
 - 2.1 Bestuur**
 - 2.2 Bureauorganisatie**
 - 2.3 Vrijwilligers**
- 3. Hoofdactiviteiten:**
 - 3.1 Terreinbeheer**
 - 3.2 Fondsenwerving en -bestedingen**
 - 3.3 Projecten**
 - 3.3.1 Natuur om de Hoek**
 - 3.3.2 Eiland van Schalkwijk**
- 4. Communicatie en activatie**
 - 4.1 Donateurs**
 - 4.2 Mijn Natuur**
 - 4.3 Boom van het Jaar**
 - 4.4 Erfparadijzen**
 - 4.5 Website, social media**
- 5. Financiën**
- 6. Risico's en mitigerende maatregelen**

Bijlage 1: samenstelling bestuur en commissies

1. Missie

SBNL Natuurfonds zet zich al ruim 40 jaar in voor de versterking, het behoud en het beheer van natuur en landschap in particulier eigendom in Nederland. Deze activiteiten worden uitgevoerd vanuit de overtuiging dat particulier initiatief een wezenlijke bijdrage levert aan een vitaal en toekomstbestendig landschap. En waarbij een duurzame benutting bijdraagt aan het creëren van een balans tussen maatschappelijke behoeften en het behoud van een gezond ecosysteem.

In een tijdsgewricht waarin zowel de achteruitgang van de biodiversiteit op het platteland nog steeds doorzet en tegelijkertijd de maatschappelijke druk op het platteland vanuit vraagstukken rondom woningbouw, defensie en de energietransitie toeneemt, zijn integrale oplossingen zoals SBNL Natuurfonds die voorstaat cruciaal.

Concreet werken wij langs vier assen:

1. Het beheren van eigen terreinen vanuit de leidende principes van wise-use.
2. Het financieel ondersteunen van initiatieven van boeren en andere particuliere eigenaren ter versterking van natuur en landschap en daarmee van de biodiversiteit.
3. Het financieel ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek en educatie op dit vlak.
4. Nieuw sinds 2025 is het actief initiëren en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten waarbij in een afgebakend gebied met alle direct belanghebbenden samengewerkt wordt aan inpassing van landschapselementen voor een groenblauwe dooradering. Dit is een doorontwikkeling van de Natuur om de Hoek aanpak die in 2024 is gestart.

2. Organisatie en werkwijze

2.1 Bestuur

Het bestuur bestaat uit minimaal vijf leden en is verantwoordelijk voor de hoofdlijnen van beleid, toezicht op de uitvoering en een actieve bijdrage aan fondswerving. De voorzitter en penningmeester hebben recht op vacatiegelden; de overige bestuursleden hebben uitsluitend recht op een vergoeding voor gemaakte onkosten. Hiermee wordt invulling gegeven aan zorgvuldig en transparant bestuur, passend bij de maatschappelijke rol van SBNL Natuurfonds als ANBI-instelling.

In 2025 is Dhr. Eugene van Bouwdijk Bastiaanse afgetreden als bestuurder. Deze positie is vooralsnog niet opnieuw ingevuld waardoor het bestuur voor de rest van 2025 uit vijf personen bestond. Het bestuur is op zoek naar nieuwe bestuursleden en geïnteresseerden worden aangemoedigd zich te melden. De samenstelling van het bestuur in 2025 is opgenomen in bijlage.

Het bestuur kwam in 2025 12 keer bijeen. Daarnaast heeft een aantal bestuursleden tijdelijk extra taken uitgevoerd in verband met het uitvallen van de directeur.

2.2 Bureau

SBNL Natuurfonds kent een compacte bureauorganisatie die zich met name richt op professioneel terreinbeheer, fonds- en projectmanagement, met daarbij ondersteunende functies zoals communicatie en secretariaat. In 2025 heeft een aantal personeelswijzigingen plaatsgevonden als gevolg van reorganisatie en herijking van de strategie. Om de continuïteit van het terreinbeheer en projectmanagement te waarborgen is Klement Rentmeesters tijdelijk ingehuurd.

2.3 Vrijwilligers

SBNL Natuurfonds beheert 19 natuurterreinen verspreid over het hele land, in grootte variërend van 1 ha tot ruim 100 ha. De inzet en bijdrage van vrijwilligers is onmisbaar voor een goed beheer van deze terreinen. In 2025 zijn er 26 vrijwilligers betrokken geweest bij dit beheer.

Via onder meer de weidevogelcommissie Vanellus Vanellus worden daarnaast honderden vrijwilligers ondersteund die zich jaarlijks inzetten voor weidevogelbescherming. Het behoud en de overdracht van praktijkkennis spelen hierbij een centrale rol.

3. Hoofdactiviteiten

3.1 Terreinen

SBNL Natuurfonds beheert, naast fondsen, ook eigen natuurterreinen. Het beheer van deze terreinen vindt plaats met respect voor de wensen van schenkers en de specifieke natuur- en landschapswaarden van het gebied. Duurzame benutting ('wise use') is mogelijk, mits deze niet ten koste gaat van de kernwaarden van natuur en landschap.

In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden in onze terreinen. Het beheer heeft zich voornamelijk gericht op regulier onderhoud. Wel is op Huis op de Bergen, op de Veluwe, een start gemaakt met een heroriëntatie vanwege het overlijden van de beheerder.

3.2 Fondswerving en besteding

Fondswerving en het beheer van fondsen vormen één van de speerpunten van SBNL Natuurfonds. Het bestuur vervult hierin een actieve rol, met als doel het aanboren van bestaande en latente fondsen, waaronder schenkingen en legaten. Ook heeft SBNL Natuurfonds een trouwe schare aan vaste donateurs. Deze aanpak sluit aan bij de toenemende behoefte van particuliere schenkers aan een betrouwbare en inhoudelijk sterke organisatie die natuur- en landschapsdoelen duurzaam borgt.

SBNL Natuurfonds onderhoudt een actieve relatie met haar donateurs en sympathisanten. Deze betrokkenheid krijgt vorm via bijeenkomsten zoals de Donateursdag, het kwartaalblad *Mijn Natuur* en de digitale nieuwsbrief, en samenwerking met organisaties als de Federatie Particulier Grondbezit, Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, agrarische natuurverenigingen en andere partners binnen het landelijk gebied.

SBNL Natuurfonds werkt sinds haar oprichting nauw samen met boeren en grondeigenaren. Vanaf 2013 ondersteunen we particuliere projecten op het gebied van natuur en landschapsbeheer. De middelen hiervoor komen uit ‘fondsen op naam’ die wij beheren, particuliere donaties, bijdragen van bedrijven, nalatenschappen en andere vermogensfondsen.

Bij de besteding van middelen wordt uitgegaan van een realistische en sluitende begroting. Deze financiële randvoorwaarde is leidend bij het stellen van prioriteiten binnen de activiteiten van het fonds.

3.2.1 Toekenningen vanuit de Fondsen op Naam

A. Van Hemert tot Dingshof-Coldewey Fonds

In 2025 werd voor negen projecten van particuliere initiatiefnemers ruim €196.000 aangevraagd. Op advies van de Uitkeringscommissie werd **€45.360** toegezegd aan vier van de negen projecten. Het bestuur nam het advies van de uitkeringscommissie integraal over.

B. Fonds West-Gelderland

In 2025 zijn er van de zes projectaanvragen vier projecten geheel of gedeeltelijk gehonoreerd. Van de beschikbare fondsmiddelen is **€21.000** toegezegd. Het bedrag dat voor uitkering beschikbaar is, komt tot stand via meerdere (periodieke) schenkingen t.b.v. dit fonds. Het bestuur nam het advies van de uitkeringscommissie integraal over.

C. Nora Croin Michielsen Fonds

In totaal werd ruim €170.000 aangevraagd in acht projectaanvragen. Van deze acht zijn er door de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek vier voor honorering voorgesteld aan het bestuur. Het bestuur nam het advies van de uitkeringscommissie integraal over en **€68.700** werd toegekend.

D. Bijdrage H.J.E. van Beuningen

Van de bovenstaande projectaanvragen voor wetenschappelijk onderzoek uit het Nora Croin Michielsen Fonds ondersteunt het Elise Mathilde Fonds vanuit de H.J.E. van Beuningenbijdrage twee projecten voor tezamen €30.000.

E. Fonds De Eik

In 2025 zijn geen uitkeringen gedaan uit dit fonds.

F. Brabantfonds

In 2025 zijn geen uitkeringen gedaan uit dit fonds.

G. Cartouchefonds

In 2025 zijn geen uitkeringen gedaan uit dit fonds.

H. Aardhuisfonds

In 2025 zijn geen uitkeringen gedaan uit dit fonds.

I. *Weidevogelfonds*

In 2025 zijn er 5 projecten gehonoreerd met een bijdrage van €2.500 per project.

J. *Drenthefonds*

In 2025 zijn geen uitkeringen verstrekt uit dit fonds.

3.3 Projecten

Naast het financieel en inhoudelijk steunen van particuliere initiatieven voor de bevordering van de biodiversiteit in Nederland ontwikkelt SBNL Natuurfonds zelf ook projecten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met organisaties zoals de Vlinderstichting en Stichting Steenbreek. In 2025 is een verdere invulling gegeven aan Natuur om de Hoek en is er een gebiedsgericht project op het Eiland van Schalkwijk gestart.

3.3.1 Natuur om de Hoek

De kern van dit project is het ondersteunen van particuliere grondeigenaren en agrariërs bij het realiseren van concrete vergroeningsmaatregelen, zoals de aanleg van heggen, poelen, kruidenrijk grasland, bomen en natuurvriendelijke oevers. Daarmee draagt het project bij aan biodiversiteitsherstel, bodemkwaliteit en een robuuster cultuurlandschap, dichtbij huis – “natuur om de hoek”. In 2025 is Natuur om de Hoek verder doorontwikkeld van een pilot naar een structureler onderdeel van de projectportefeuille van SBNL Natuurfonds. Belangrijke resultaten en accenten zijn:

- *Vervolg en afronding van lopende projecten*

Projecten die in 2024 zijn gestart binnen *Natuur om de Hoek* zijn in 2025 verder uitgevoerd en (deels) afgerond, met zichtbare resultaten in de vorm van nieuwe landschapselementen en verbeterde biotopen op particuliere gronden.

- *Evaluatie van de pilotfase*

In 2025 is *Natuur om de Hoek* nadrukkelijk gepositioneerd als leer- en voorbeeldtraject voor toekomstige projecten, waarbij kennis, netwerk en werkwijze van SBNL Natuurfonds worden ingezet om particuliere vergroening duurzaam te ondersteunen. In 2025 is de pilotfase geëvalueerd. Daarbij is geconstateerd dat de inhoudelijke impact potentieel groot is, maar dat lokale crowdfunding in praktijk arbeidsintensief is en minder opbrengst genereerde dan voorzien. Deze inzichten zijn gebruikt om de aanpak aan te scherpen.

- *Doorontwikkeling naar gebiedsgerichte aanpak*

De ervaringen met *Natuur om de Hoek* hebben direct bijgedragen aan een volgende stap in 2025: de start van **gebiedsgerichte projecten**, waaronder het project *Eiland van Schalkwijk*. Hierbij richten we ons op een geografisch begrensd gebied en wordt sterk ingezet op samenhang, samenwerking en langdurige impact, in lijn met de strategische koers 2025–2028.

3.3.2 Gebiedsgericht project Eiland van Schalkwijk

In 2025 is een nieuwe stap gezet met de start van een gebiedsgericht project op het Eiland van Schalkwijk, een poldergebied ten zuiden van Utrecht dat begrensd wordt door Lek, Amsterdam-Rijnkanaal en Merwedekanaal. Dit project markeert een verdere verdieping van de gebiedsgerichte aanpak en richt zich op het versterken van biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit binnen een samenhangend gebied, met nadrukkelijke betrokkenheid van particuliere grondeigenaren en beheerders. Het project is in samenwerking met BPD, A.S.R. en de Ridderlijke Duitse Orde van Balije van Utrecht opgestart.

Het project maakt onderdeel uit van het Aanvalsplan Landschap, opgezet door het Deltaplan Biodiversiteitsherstel met financiële steun van het Ministerie van LNV. SBNL Natuurfonds is daardoor in staat om subsidiegelden en projectondersteuning beschikbaar te stellen aan grondeigenaren en pachters op het Eiland van Schalkwijk. Er wordt ingezet op concrete maatregelen om de biodiversiteit en het cultuurlandschap te versterken, waaronder het inzaaien van kruidenrijk grasland, het aanplanten van heggen en bomen en het realiseren van poelen en natuurvriendelijke oevers.

Er wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij bestaande beleidsinstrumenten zoals het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) en provinciale en regionale initiatieven voor groenblauwe dooradering. SBNL Natuurfonds vervult binnen het project de rol van coördinator en aanjager, met als doel het leggen van een samenhangende basis voor de vergroening van het gebied. Daarbij wordt gestreefd naar een natuurvriendelijke inrichting van minimaal vijf procent van de circa 500 hectare agrarische gronden op het eiland. Deze schaal en ambitie maken het project tot een belangrijk voorbeeldproject binnen de strategische koers van SBNL Natuurfonds voor de periode 2025–2028, waarin gebiedsgerichte impact en samenwerking leidend zullen zijn.

4. Communicatie en activatie

4.1 Donateurs

Eind 2025 heeft SBNL Natuurfonds 1.017 donateurs. Ten opzichte van 2024 is dit een lichte daling. In 2025 hebben we onze donateurs een aantal interessante excursies aangeboden en zijn we samengekomen tijdens de Donateursdag op landgoed Sterrebosch in Twello, een landgoed dat een toekenning heeft ontvangen uit het Van Hemert tot Dingshof Coldewey fonds. We informeren onze donateurs door middel van ons magazine Mijn Natuur, nieuwsbrieven, social media en website.

4.2 Mijn Natuur

Via ons kwartaalmagazine Mijn Natuur informeren we onze donateurs, abonnees, relaties en overige geïnteresseerde lezers over onze visie op natuur- en landschapsbeheer. We doen verslag van de toekenningen aan projecten vanuit onze Fondsen op Naam en delen verhalen over de

voortgang en resultaten van de eerder door SBNL Natuurfonds ondersteunde projecten. De oplage is 2.500 stuks, met een geschat bereik van 6.500 lezers.

4.3 Boom van het Jaar

In 2025 organiseerde SBNL Natuurfonds voor de 8e keer de Boom van het Jaar verkiezing. Met 2.716 stemmen werd de Mammoetboom in het Enschede Ledeboerpark de Boom van het Jaar. In totaal brachten ruim 10.960 mensen hun stem uit.

Deze verkiezing blijft, naast een bewustwordingscampagne van het belang van natuur voor de mens en de leefomgeving, een goede mediatrekker. We kregen veel exposure op social media, waren zichtbaar in alle regionale media, werden vernoemd in 14 landelijke artikelen en kwamen 10 keer op landelijke radio en televisie.

De Mammoetboom heeft meegedongen in de Europese Boom van het Jaar verkiezing. De uitslag met 12.103 stemmen op de boom is de hoogste ooit. Echter door een nieuwe manier van tellen, gerelateerd aan aantal inwoners in het desbetreffende land, heeft de boom slechts een 10e plek behaald.

4.4 Erfparadijzen

Samen met de Vlinderstichting en Stichting Steenbreek en met steun van het ministerie van LNV werkt SBNL Natuurfonds aan het educatieproject Erfparadijzen. In 2025 is gestart met de campagne. Er is een verloting uitgeschreven voor drie zogenaamde erfscans; een analyse van de huidige stand van zaken op een erf en wat er verbeterd kan worden om lokaal de biodiversiteit te verhogen. SBNL Natuurfonds voert deze erfscans uit in samenwerking met Ares Hogeschool en een bioloog (<https://erfparadijzen.nl/>).

4.5 Website, social media, persberichten en nieuwsbrief

De website van SBNL Natuurfonds is in 2025 opgefrist. De website heeft een nieuw kleurenpalet, het lettertype is aangepast en er zijn meer mogelijkheden met media e.d.

In 2025 zijn er 6 nieuwsbrieven verstuurd, waarin abonnees geïnformeerd wordt over projecten die uitgevoerd zijn, de uitreiking van nieuwe toekenningen en ook worden uitgenodigd voor excursies e.d. Ook zijn er 6 persberichten verstuurd rond de thema's: fondsen, Boom van het jaar en het project Vergroening Eiland van Schalkwijk.

5. Financiën

SBNL Natuurfonds genereert inkomsten vanuit donateurschap, opbrengsten vanuit de eigen terreinen (pachtgelden, jacht/visvergunning, subsidies, etc.) en rendement van de beleggingen. De organisatie is een door de Belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Deze status maakt fiscaal gunstig schenken en nalaten mogelijk en ondersteunt de fondswervende doelstellingen van de organisatie.

Het totale resultaat 2025 van SBNL Natuurfonds inclusief de fondsen op naam is uitgekomen op een bedrag van €172.554 negatief (over 2024 was dit €523.105 positief). Het negatieve resultaat is deels het gevolg van stijgende operationele kosten maar vooral door tegenvallende beleggingsresultaten.

Van het totale negatieve resultaat van €172.554 is €6.299 (mutatie fondsvermogen) verantwoord als toename van de fondsvermogens en is €51.546 (mutatie bestemmingsreserve) verantwoord als afname van de bestemmingsreserves. De algemene reserve, ook wel de 'vrije' reserve, van SBNL Natuurfonds bedraagt eind 2025 €2,65 miljoen (eind 2024 was deze €2,77 miljoen).

SBNL Natuurfonds heeft per balansdatum een substantiële beleggingsportefeuille van €9,6 miljoen (eind 2024 was dat €9,4 miljoen).

6. Risico's en mitigerende maatregelen

De navolgende risico's werden in 2025 onderkent en er zijn daarbij passende mitigerende maatregelen uitgevoerd.

A. Continuïteit organisatie en bestuur

SBNL Natuurfonds kent een bescheiden bureauorganisatie en aantal bestuursleden. Daarom werd in 2025 ingezet op:

- Actief wervingsbeleid voor een nieuwe directeur en bestuurslid
- Vastlegging van processen en kennis

B. Project-/uitvoeringsrisico

Mede door personele wisselingen is het van belang geweest om de continuïteit te waarborgen betreft de kernactiviteiten van de organisatie. Hiertoe is:

- Door het bestuur tijdelijk actief bijgedragen aan door samen met het personeel in te zetten op het borgen van de kerntaken.
- Klement Rentmeesters ingehuurd om operationele steun te verlenen aan de staande organisatie betreft terreinbeheer en projectmanagement.
- Een heldere monitoring van de voortgang opgezet waardoor op basis van de (tussen)resultaten bijgestuurd kan worden.

C. Financiële stabiliteit

SBNL Natuurfonds heeft een lange en stabiele historie. In 2025 was het financieel resultaat weliswaar negatief echter het belegd vermogen is verder toegenomen. Het bestuur zet in om de stabiliteit verder te vergroten door:

- Het defensieve beleggingsbeleid voort te zetten.

- Het beheer van de effecten ook in de toekomst te laten uitvoeren door een van banken onafhankelijke partij, de vermogensbeheerder IBS Capital Management BV te Amsterdam.
- Het niveau van de eigen baten verder te verhogen door verder in te zetten op diversifiëring.

D. Compliance en regelgeving

Als ANBI-stichting is SBNL Natuurfonds zich uitermate bewust van haar wettelijke plichten en maatschappelijke rol. Dit betekent onder meer dat wij actief de volgende maatregelen uitvoeren:

- Jaarlijkse toetsing aan ANBI-eisen (90%-criterium, publicatieplicht)
- Transparante publicatie van jaarverslag en beleidsplan
- Externe accountantscontrole
- Vooruitstrevende IT-security om verlies of misbruik van persoonsgegevens van donateurs te voorkomen, waaronder AVG-compliant systemen en beperkte toegangsrechten

Bijlage 1: Samenstelling bestuur en commissies

Bestuur

R.P Hemmen	voorzitter
mw. C.Y.O. Fokker-Bloys van Treslong MSc	penningmeester
Ir. A.H. Schimmelpenninck	
mr. E.C.J.M. van Bouwdijk-Bastiaanse (tot 9/7/25)	
drs. M.W.E. van Dam	
drs. W.A. Schimmelpenninck van der Oije	

Commissies

Beleggingscommissie

mw. C.Y.O. Fokker-Bloys van Treslong MSc	voorzitter
drs. M. Schimmelpenninck	
mr. E.C.J.M. van Bouwdijk-Bastiaanse (tot 9/7/25)	
mw. ing. M.G.C. Brasz-Kaarsgaren	ambtelijk secretaris

Uitkeringscommissie Van Hemert tot Dingshof-Coldewey Fonds

J.S.M. Siemes	voorzitter
ir. H.J.M. Hanstede	lid
mw. drs. E.C.M. Cremers	lid
ing. C.K. de Vries	lid
ing. J.H.M. Robben	lid
drs. H.Th.M. Pieper	lid
mw. ing. M.G.C. Brasz-Kaarsgaren	ambtelijk secretaris

Commissie Wetenschappelijk Onderzoek

Prof. Dr. Henk Siepel, wetenschapper verbonden aan de WUR en Radboud Universiteit	voorzitter
Wim Knol, ecooloog	lid
Bob van den Brink MSc.	lid
ing. Age Fennema, rentmeester	lid
mw. ing. M.G.C. Brasz-Kaarsgaren	ambtelijk secretaris

Vakjury Boom van het Jaar

Prof. Dr. Frits Mohren, hoogleraar bosecologie en -beheer aan de WUR	voorzitter
Paul Makken, adviseur public affairs ANWB	lid
Gerbrand Bakker, auteur	lid
Beatrix Kleuver, tuinontwerper en interior decorator	lid
mw. ing. M.G.C. Brasz-Kaarsgaren	lid

Redactie Mijn Natuur

Marlies Kolthof	eindredacteur
Hans Siemes	redacteur
Kees de Kroon	redacteur
Oswin Schneeweisz	redacteur
Trix van Veen	bureauredactie

